

Cyngor Cymuned Llandwrog – Adroddiad Blynyddol 2023-24

Cynnwys

- 1) Gair gan y Cadeirydd
- 2) Gwaith yn ein Pentrefi a Cefnogi'r Gymuned
- 3) Rhoddion Ariannol i Fudiadau Gwirfoddol
- 4) Rheoli Eiddo'r Cyngor
- 5) Hybu Bio-amrywiaeth
- 6) Gweinyddiaeth a Llywodraethu
- 7) Llwybrau Cyhoeddus – 'Dro Da
- 8) Cynrychioli 'r Gymuned
- 9) Partneriaethu a Chyd Weithio
- 10) Ymgysylltu Gyda'r Gymuned
- 11) Ceisiadau Cynllunio
- 12) Ystadegau
- 13) Sefyllfa Ariannol
- 14) Rhaglen Waith 2024/25
- 15) Eich Cynghorwyr a Staff y Cyngor – Lwfansau , Cynllun Hyfforddiant a Manylion Cyswllt

Gair gan y Cadeirydd, y Cynghorydd **Marnel Pritchard**

*(yn cynrychioli Ward
Llandwrog/Dinas Dinlle)*

- ▶ “Mae wedi bod yn bleser ac anrhydedd gen i eleni i gadeirio Cyngor Cymuned Llandwrog ac i gyflwyno'r adroddiad hwn am ei waith, ei weinyddiaeth a'i gynlluniau am y flwyddyn ddiwethaf. Mae hi wedi bod yn gyfnod prysur eto eleni yn sicrhau ein bod yn parhau i weithio ar wella ein cymunedau ar gyfer ein trigolion. Braff yw nodi ein bod yn parhau i gefnogi'n ariannol nifer fawr o fudiadau gwirfoddol yn ein cymunedau er mwyn eu helpu i gynnig gweithgareddau a gwasanaethau i'w haelodau. Diolch am y gefnogaeth gan y llu o wirfoddolwyr sy'n gweithio'n ddiflino i gynnal y mudiadau hyn.
- ▶ Rydym fel Cyngor yn gwneud ymdrechion i beidio defnyddio gymaint o bapur ar gyfer cyfathrebu ac yn ein cyfarfodydd misol a'r paneli trwy ddefnyddio e-byst i gyfathrebu a defnyddio tabledi neu liniadur yn ystod y cyfarfodydd. Mae'r mwyafrif o'n cyfarfodydd bellach yn rhai wyneb yn wyneb ond rydym yn dal i gael ambell gyfarfod rhithiol. Rydym yn parhau i gynnal ein cyfarfodydd yn y neuaddau pentref gydag ambell i gyfarfod panel neu is-bwyllgor mewn lleoliadau llai.
- ▶ Mae'r Pwyllgor Gweithredu, a sefydlwyd y llynedd yn parhau i gyfarfod yn rheolaidd er mwyn sefydlu gweithdrefnau parhad gwasanaeth yn y dyfodol ac i weithredu ar newidiadau a ddaw yn sgîl dogfennaeth newydd gan Llywodraeth Cymru a UnLlais Cymru.
- ▶ Mae ein gwaith ni fel cynghorwyr yn cael cefnogaeth ardderchog gan ein Clerc a'n Swyddog Ariannol, David Roberts. Mae ei waith trylwyr tu ôl i'r llenni yn sicrhau fod gwaith y Cyngor Cymuned yn rhedeg yn rhwydd bob amser. Hoffwn ddiolch i Ann Llwyd am ei gwaith clodwiw yn cyfieithu ar y pryd yn ein cyfarfodydd hefyd.
- ▶ Diolch yn olaf i'm cyd-gynghorwyr a'r ddau Gynghorydd Sir am eu cefnogaeth a'u cyfraniad trwy gydol y flwyddyn. Pob dymuniad da i'r Cadeirydd newydd am y flwyddyn nesaf”

Gwaith yn Ein Pentrefi a Cefnogi'r Gymuned

Mis	Materion a Drafodwyd Carmel
Ebrill	Cerbydau yn goryrru
Ebrill	Mynwent Pïsgah
Mai	Cae Pêl-droed - Cau'r Adwy o'r Ysgol
Mehefin	Llwybr Tanbwllch - Giât Newydd
Gorffennaf	Arolwg ffens o amgylch y cae pêl-droed
Medi	Cerbydau yn goryrru – ardal Maes Hyfryd
Medi	Hysbysfwrdd newydd i'r pentref
Medi	Blwch Post – ail leoli
Hydref	Parcio heb awdurdod, Clwt Foty
Hydref	Difrod i arwyddion 20mya
Hydref	Sŵn o'r grid gwartheg, Penbwllch
Hydref	Asesiad o gyflwr cysgodfa bws Penbwllch
Rhagfyr	Mynwent Pïsgah
Ionawr	Llythyr gan gyfreithwyr y Cyngor ynglŷn y cae pêl-droed
Ionawr	Cymeradwyo arwyddion "Dim Parcïo" i Clwt Foty
Ionawr	Cyflwr y lonydd - tyllau
Chwefror	Derbyn pris a hysbysfwrdd Carmel
Chwefror	Derbyn pris a cytuno ar dyluniad arwyddion "Dim Parcïo" Clwt Foty

Mis	Materion a Drafodwyd Fron
Ebrill	Ffensio Angyfreithlon Reifl Fach , Fron
Ebrill	Cerbydau Trwm o'r Chwarel
Mehefin	Cysgodfan Bws Fron
Gorffennaf	Cefnogi cais grant SPF y Ganolfan
Hydref	Cymeradwyo cais am rodd ariannol gan y Ganolfan ar gyfer Cadw'n Gynnes
Tachwedd	Cymeradwyo cais gan drigolion i hybu bioamrywiaeth trwy sefydlu ardal wyllt a winllan ar ymylon y cae pêl droed
Rhagfyr	Ffens anghyfreithlon Reifl Isaf wedi ei dynnu
Ionawr	Bin Sbwriel Sgwâr Fron

Gwaith yn Ein Pentrefi a Cefnogi'r Gymuned

Mis	Rhai o'r Materion a Drafodwyd – Llandwrog a Dinas Dinlle
Mai	Cynllun Datblygiad y Traeth
Mehefin	Strategaeth Llifogydd Dinas Dinlle a'r Morfa - croesawu Llew Rhys o Cyfoeth Naturiol Cymru am ddiweddariad.
Medi	Cynllun Datblygiad y Traeth – cyflwyniad gan Llyr Jones, Uwch Reolwr Cyngor Gwynedd
Medi	Ysgol Felinwnda - Ymgynghoriad
Hydref	Ambiwlans Awyr – ail leoli
Hydref	Pont Collfryn – agor y pont newydd dros yr afon ac ail agor y llwybr cyhoeddus
Tachwedd	Adroddiad o'r cyfarfod cyhoeddus a gynhaliwyd yn Caffi Braf ynglyn bwriad Cyngor Gwynedd i godi ffi am barcio ar y traeth
Tachwedd	Dyluniad cysgodfa bws newydd ar y traeth
Rhagfyr	Diweddariad ar Cynllun Datblygu'r Traeth
Chwefror	Strategaeth Llifogydd Dinas Dinlle a'r Morfa - cais am ddiweddariad i Cyfoeth Naturiol Cymru
Chwefror	Ambiwlans Awyr - ymgynghoriad ar y bwriad i ail leoli
Mawrth	Adroddiad o'r cyfarfod rhwng Uwch Swyddogion Cyngor Gwynedd, Cyngorwyr Gwynedd ac aelodau'r Cyngor Cymuned ar bwriad Cyngor Gwynedd i godi ffi am barcio

Mis	Rhai o'r Materion a Drafodwyd Y Groeslon
Ebrill	Ail wynebu ffordd Penbonc, Groeslon
Mehefin	Canclwm yn Penbonc. Gosod diffribiliwr newydd Penfforddalen
Hydref	Camfa newydd Llwybr Dolydd
Hydref	Tiroedd Comin a cydnabod y gwaith ardderchog gan Eluned Jones sydd yn torri gwair myndefa Cae Sarn
Chwefror	Cae Sarn - gwaith wedi cychwyn i pibelli'r ffoes
Chwefror	Cae Sarn - Cyngor Gwynedd wedi derbyn cyfrifoldeb o'r ffoes
Mawrth	Lôn Eifion - ymddygiad gwrth gymdeithasol a cynllun hybu bioamrywiaeth

Rhoddion i Fudiadau Gwirfoddol

pwerau dan Adran 137(4)(a) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 – yr hawl i wario at ddibenion nad oes gan y Cyngor ddim pwerau penodol eraill ar eu cyfer os yw'r Cyngor o'r farn bod y gwariant er budd yr ardal neu unrhyw ran ohoni

Talwyd cyfanswm o **£9,350** i 26 o fudiadau yn amrywio o £55 i £1,210 (£8,390 i 22 mudiad yn 22/23)

Rhoddwyd cyfraniad o £500 i Cwmnolfan Y Fron i ddarparu cinio i drigolion y pentref dros gyfnod yr Argyfwng Costau Byw.

Mudiad	Swm	Mudiad	Swm
Marchnad Lleu	£40	Pwyllgor Ymgynghorol CAFC Sir Caernarfon	£50
Canolfan Y Fron – Cynllun Cadw'n Gynnes	£500	Pwyllgor Pentref Carmel	£330
Eisteddfod Genedlaethol Boduan 2023	£1,000	Cylch Meithrin Y Groeslon	£400
Neuadd Bentref Y Groeslon	£1,210	Eisteddfod Y Groeslon	£220
Lleu Dyffryn Nantlle	£275	Cymdeithas Lenyddol Brynrhos	£150
Fron Residents Group	£275	Dawns i Bawb	£50
Ysgol Bro Llifon	£200	Seindorf Arian Frenhinol Dyffryn Nantlle	£110
Neuadd Pentref Carmel	£1,210	Cwmni Drama Brynrhos	£200
Ambiwlans Awyr Cymru	£100	Menter Ty'n Llan Cyf	£500
Cof y Cwmwd	£50	Ffrindiau Ysgol Llandwrog	£200
Sioe Flodau Groeslon (Carmel a Fron)	£200	Cylch Meithrin Dinas a Llanwnda	£220
Canolfan y Fron	£1,210	Clwb Gwawr Llandwrog	£100
Merched Y Wawr Groeslon	£150	Cylch Meithrin Carmel	£400

Rhoddion i Fudiadau Gwirfoddol yn 2023/24

Rheoli Eiddo'r Cyngor

- ▶ **Mynwentydd** - Mae'r Cyngor , fel Awdurdod Claddu, yn rheoli tair mynwent yn Llandwrog, Carmel a Bryn'rodyn , Y Groeslon ac yn cynnal mynwent Hen Eglwys Sant Tomos, Y Groeslon. Cyflawnwyd rhaglen waith cynnal a chadw cynhwysfawr yn y mynwentydd yn ystod y flwyddyn ynghyd a rhaglen toriadau gwair i gadw'r mynwentydd yn daclus.
- ▶ Gwnaed gwaith adnewyddu ar faes parcio mynwent Carmel.
- ▶ Adolygwyd Rheolau Mynwentydd y Cyngor ynghyd a'r ffioedd yn y cyfnod
- ▶ Gohiriwyd arolygiad o gofeb feini mynwent Bryn'rodyn oherwydd bod y contractwr wedi cael anffawd. Bydd y gwaith yn digwydd yn ystod mis Mai 2024.
- ▶ Cynhaliwyd 11 o gladdedigaeth ym mynwentydd y Cyngor yn y cyfnod dan sylw.
- ▶ **Diffriibilwyr** - Mae'r Cyngor yn cynnal pump diffibriliwr (Dinas Dinlle, Groeslon x 4).
- ▶ Gosodwyd diffribiliwr newydd yn Penfforddalen , Y Groeslon oedd wedi ei ariannu yn rhannol gan berson ddienw a'r Cyngor. Bydd y Cyngor yn cynorthwyo trigolion Bethesda Bach i adnabod safle ac ariannu diffriibilwr yn ystod 2024/25.
- ▶ **Cysgodfa Bws** - Gosodwyd un gysgodfa bws newydd yn y cyfnod yn Dinas Dinlle. Y Cyngor Cymuned oedd yn ei ariannu .Wedi llwyddo i gael Cyngor Gwynedd osod camerâu CCTV yn y ddwy gysgodfa sydd yn Sgwâr Y Groeslon.
- ▶ **Caeau Pêl-droed** - Cafwyd barn gyfreithiol i gau'r adwy rhwng Hen Ysgol Carmel a'r cae pêl-droed. Yn Y Fron roedd y Cyngor wedi llwyddo i dderbyn grant o £3310 i hybu bioamrywiaeth trwy creu dolydd o flodau gwyllt a sefydlu perllan bychan ar ymylon y cae.

Bioamrywiaeth a Tiroedd Comin

- ▶ Mae **Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 Rhan 1 – Adran 6** –”Y Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau” – yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor i ymgorffori'r angen i ystyried bioamrywiaeth ac ecosystemau yn eu syniadau a'u cynlluniau busnes cychwynnol, gan gynnwys unrhyw bolisiau, cynlluniau, rhaglenni a phrosiectau, yn ogystal â'u gweithgareddau beunyddiol.
- ▶ I ddiwallu i gofynion y Ddeddf am y cyfnod 2023/24 mae'r Cyngor wedi creu dolydd gwair, plannu planhigion a coetir lleol brodorol ar corneli cae **Pel-droed Y Fron**. Cafwyd grant gan Cyngor Gwynedd trwy'r Partneriaeth Natur Lleol i ariannu'r gwaith.
- ▶ Mae'r Cyngor wedi sefydlu **Fforwm Werdd Cymuned Llandwrog** i hybu cyflwyno'r syniad o bwysigrwydd bioamrywiaeth a gweithredoedd berthnasol a'r oblygiadau. Bydd Gweithgor o'r Cyngor yn gosod seiliau cadarn i'r Fforwm cyn cynnal cyfarfodydd ym mhôb pentref i gasglu mewnbwn ac annog cefnogaeth ymarferol.
- ▶ Mae'r Cyngor yn prynu gwasanaeth contractwr torri gwair i gynnal nifer o diroedd comin yn ein pentrefi yn cynnwys Clwt Foty , Carmel, tir comin gyferbyn a hen Siop Doris , ynghyd a tiroedd yn Y Groeslon, Fron a Llandwrog.

Gweinyddiaeth a Llywodraethu

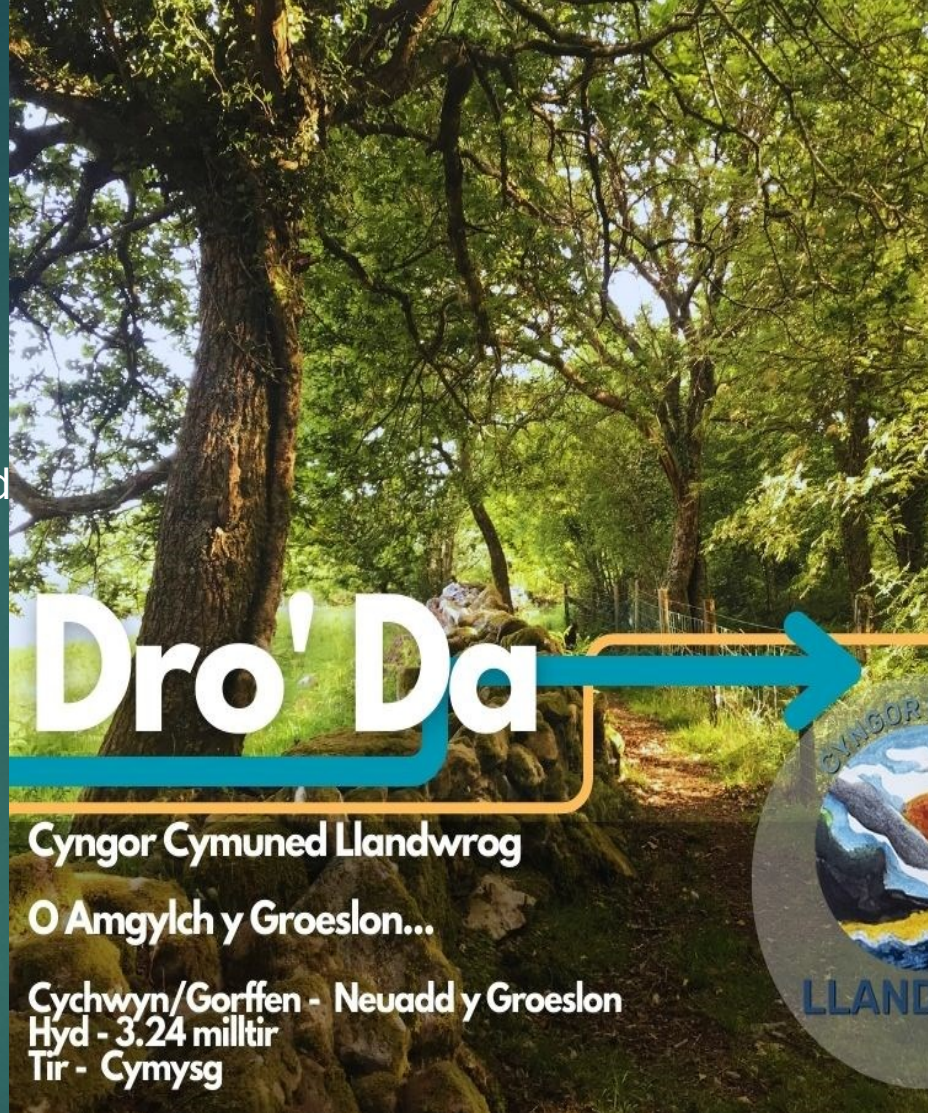
- ▶ Cyflogwyd un **aelod o staff sef Clerc y Cyngor**, sydd gyda dwy swydd wahanol sef Swyddog Gweinyddol a Rheolwr Cyllid Cyfrifol y Cyngor. Cytundeb rhan amser sydd gan y Clerc sef 63.5 awr y mis.
- ▶ Talwyd **lwfansau statudol** o £156 a £52 y flwyddyn i pob Cynghorydd yn 2023/24. Gwrthodwyd y taliad gan ddau gynghorydd.
- ▶ Cymeradwywyd Polisi Lwfansau Aelodau
- ▶ Adolygwyd **lwfans** y Clerc yn ystod y flwyddyn
- ▶ Talwyd cyfanswm o £2,020 fel **lwfansau presenoldeb Cynghorwyr** yn 2023/24. Nid yw'r taliadau yn statudol ond ar ddisgresiwn y Cyngor ar sail lwfans o £10 am fynychu pob cyfarfod.
- ▶ Penodwyd Cyngor Gwynedd fel **Archwilwyr Mewnol** y Cyngor yn 2023/24. Ni chodwyd unrhyw fater ynglŷn cyfrifon ariannol y Cyngor gan yr Archwilwyr Mewnol na'r **Archwilwyr Allanol** ar gyfrifon 2022/23. Yn 2024 bydd y Cyngor yn cael archwiliad llawn o'r cyfrifon am y tro cyntaf.
- ▶ Mae'r Cyngor yn darparu **gwasanaeth cyfieithu** i bob cyfarfod.
- ▶ Prynwyd gwasaneth Aqua Marketing, Llandwrog i reoli cynnwys tudalen **Facebook** y Cyngor, gyda **Chwmni Delwedd** yn rheoli'r **Gwefan** a Whitton Computers yn rheoli **gwasanaeth TGCh** y Cyngor.
- ▶ **Pwyllgor Gweithredol** y Cyngor sydd yn gyfrifol am drefniadau llywodraethant y Cyngor. Cynhaliwyd 16 o gyfarfodydd o'r pwyllgor yn y cyfnod i edrych ar drefniadau gweinyddiaeth a lywodraethant y Cyngor trwy ddefnyddio **“Prawf Iechyd” (Toolkit) Un Llais Cymru** i adnabod unrhyw wendidau yn weithdrefnau'r Cyngor. Mabwysiadwyd y “Toolkit” gan y Cyngor yn ei gyfarfod Mawrth 2024
- ▶ Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu **Rheoliadau Sefydlog** newydd i gydymffurfio a gofynion newydd sydd ar y Cyngor ers Deddf Llywodraeth Leol 2021ddod i rym

Llwybrau Cyhoeddus

– Dro 'Da

- ▶ Mae'r Cyngor yn cynnal rhwydwaith o lwybrau cyhoeddus ac mae gennym rhaglen waith i dorri gwair a gordyfiant a'r mwyafrif o'r llwybrau.
- ▶ Yn ystod y flwyddyn ddaru'r Cyngor rhyddhau cyfres o gylchdeithiau cerdded "Dro Da" oedd yn cysylltu rhai o lwybrau cyhoeddus fwyaf diddorol yr ardal. Rhoddywd linc i lawrlwytho map OS ynghyd a linc i holl lwybrau cyhoeddus yn ein cymuned.

- ▶ Agorwyd Pont Collfryn – a hyn wedi i'r Cyngor Cymuned a Cyng Llio Elenid bwyso ar Cyngor Gwynedd i wneud y buddsoddiad
- ▶ Gosodwyd giat nwydd ar lwybr Tanbwlch, Carmel
- ▶ Gosodwyd camfeydd newydd ar Lwybr Hafod, Groeslon/Carmel

Cynrychioli Eich Cymuned

*Mae aelodau'r Cyngor
a'r Clercr yn cynrychioli
y gymuned ar y nifer o
sefydliadau gwirfoddol
yn y gymuned a tu
hwnt. Rhestir i'r dde
rhai o'r grwpiau hynny*

- ▶ Grŵp Cyswllt Chwareli Moel Tryfan ac Alexandra
- ▶ Pwyllgor Ardal Arfon / Dwyfor Un Llais Cymru
- ▶ Ardal Ni
- ▶ Aelodau'r Cyngor yn aelodau gweithgar o Ganolfan y Fron, Neuadd Carmel, Neuadd Groeslon, Tyn Llan Cyf, Genod Llan, Pwyllgor Apêl Eisteddfod, Cymdeithas y Porwyr, Cynghrai Snwcer Bangor a'r Cylch,
- ▶ Yn cydweithio gyda Chyngor Gwynedd a Chyfoeth Naturiol Cymru ar Brosiect Gwerthuso Perygl Llifogydd o Ddinas Dinlle i Fae'r Foryd:
- ▶ Cynllun Gwella Traeth Dinas Dinlle
- ▶ Fforwm Neuadd a Chanolfannau Dyffryn Nantlle
- ▶ Corff Llywodraethu Ysgolion Llandwrog a Bro Llifon

Partneriaethu a Chyd-weithio

Parhau i fod mewn partneriaeth gyda Chyngor Gwynedd i gadw toiled y Marine, Dinas Dinlle ar agor trwy fuddsoddiad blynyddol o £4,000.

Parhau i bartneriaethu gyda Phlwyf Eglwys Llanwnda a Llandwrog i gynnal mynwent Eglwys Sant Tomos, Y Groeslon

Yn cydweithio, ac un o'r partneriaid blaenllaw, gyda Chyngor Gwynedd a Chyfoeth Naturiol Cymru ar Strategaeth Llifogydd Dinas Dinlle a'r Foryd

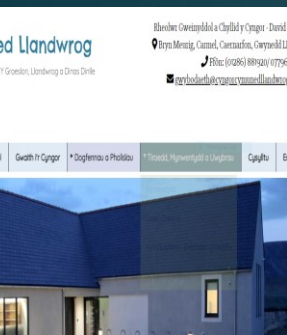
Yn cydweithio gyda Phwyllgorau Pentrefi / y gymuned i adnabod tiroedd comin sydd angen eu cynnal

Yn cydweithio gyda Cyngorwyr Llio Elenid ac Arwyn Herald ar sawl mater er budd y gymuned.

Yn cydweithio gyda Cyngor Gwynedd ar Faes Parcio Dinas Dinlle a gosod cysgodfa bws newydd yno

Ymgysylltu Gyda'r Gymuned

Gwefan – www.cyngorcymunedllandwrog.cymru. Nifer ymwelwyr yn y 12 mis at 31 Mawrth 2024 yn 69,774 a nifer yr “hits” yn y flwyddyn yn 951,837.

- ▶ **Rhaglen a Cofnodion** pob cyfarfod o'r Cyngor yn ymddangos ar y wefan o fewn 7 diwnod o ddyddiad y cyfarfod
- ▶ **Papur Bro** – adroddiad o gofnodion misol y Cyngor yn ymddangos yn Papur Bro Lleu
- ▶ **Cyfyngau Cymdeithasol** – rheoli'r tudalen Facebook y Cyngor gan AquaMarketing. Mae'r Cyngor yn gweithio at gynyddu'r niferoedd sydd yn dilyn y dudalen ac yn croesawu unrhyw sylwadau
- ▶ **Hysbysfyrddau'r Pentrefi** – rhoddir wybodaeth ar yr hysbysfyrddau yn achlysurol
- ▶ **Cyfranogiad y Cyhoedd** – rhoddir cyfle rhesymol i aelodau'r cyhoedd drafod unrhyw fater ar gychwyn pob cyfarfod. Darperir gwasanaeth cyfiethu ym mhob cyfarfod

Delwedd
websites that work
gwefannau sy'n gweithio

delwedd.co.uk | post@delwedd.co.uk | 01286 685 227

Ceisiadau Cynllunio

Mae Cyngor Cymuned Llandwrog yn ymgynghoreion statudol yn y broses gynllunio a rhaid i Cyngor Gwynedd ein hysbysu o'r holl geisiadau cynllunio, ac unrhyw ddiwygiadau i'r ceisiadau hynny, o fewn y plwyf.

Dim ond yn yr un ffordd ag unrhyw un arall y gall y Cyngor wneud sylwadau ar ceisiadau Cynllunio. Fodd bynnag, mae'n rhaid i unrhyw sylwadau gan y Cyngor Cymuned eu cytuno yn ystod amser priodol a elwir yn ystod y cyfarfod o'r Cyngor sydd yn gyhoeddus.

Gall aelodau o'r cyhoedd sy'n mynychu'r cyfarfod wneud sylwadau, siarad o blaid neu wrthwynebu unrhyw gais yn ystod y rhan 'Fforwm Agored' o'r cyfarfod, ond nid yn ystod y trafodaethau'r Cyngor yn ddiweddarach. Cyflwynir sylwadau y cytunwyd arnynt yng nghyfarfod y cyngor yn ysgrifenedig gan Glerc y Cyngor i'r Awdurdod Cynllunio perthnasol.

Cyn y cyfarfod bydd aelodau'r PC yn astudio'r cynlluniau, y ffurflenni a'r manylion a gyflwynwyd gyda'r cais yn ofalus ac yn gallu gofyn am farn y cyrff statudol, Asiantaeth yr Amgylchedd, Awdurdod Prifffyrdd a'r Atoli.

Cofier mai dim ond un ymgynghorai yw'r Cyngor Cymuned a'i fod yn cyfrif fel un farn.

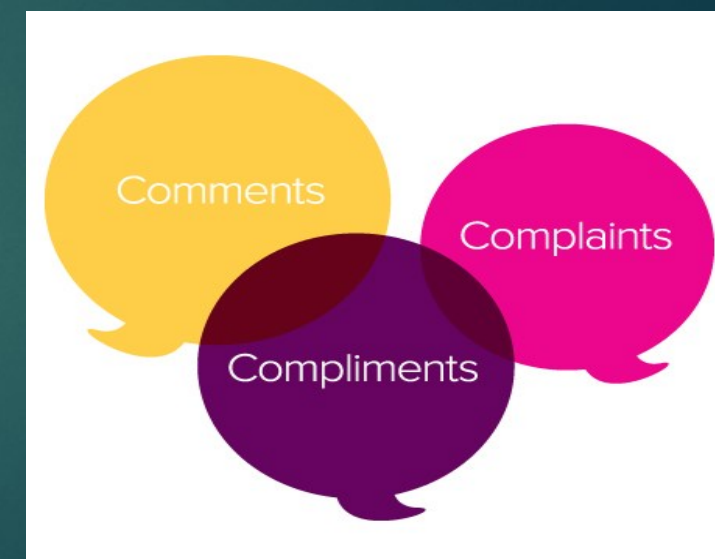
- ▶ Nifer ceisiadau cynllunio yn ein Cymuned a fu gerbron y Cyngor am sylwadau yn y cyfnod

▶ **37** (51 yn 2022/23)

Ystadegau 2023/24

- ▶ Nifer cyfarfodydd o'r Cyngor Llawn **11**
- ▶ Nifer Cyfarfodydd Pwyllgorau/Paneli/Gweithgorau **24**
- ▶ Nifer Cyrsiau a fynychwyd gan aelodau a staff **8**
- ▶ Nifer y cwynion a dderbyniwyd **1**
- ▶ Aelodau Newydd yn y cyfnod **1**
- ▶ Ymddiswyddiadau yn y cyfnod **2**
- ▶ Nifer claddedigaethau yn ein mynwetydd **11**
- ▶ Nifer ymweliadau i wefan y Cyngor **69,785**

Sefyllfa Ariannol y Cyngor 2023/24 – Crynodeb

Incwm o'r Praesept £74,620 £70,000 yn 2022/23

Incwm trwy Ffioedd £5,411 £7,661 yn 2022/23

Gwariant £80,192 £77,975 yn 2022/23

Balansau'r Cyngor yn sefyll ar 31/3/2024 £24,408

£24,569 ar 31 Mawrth 2023

Dyled y Cyngor ar 31 Mawrth 2024 £97,985 £105,465 ar 31 Mawrth 2023 (Tri benthyciad tymor hir: 1. Prynu tir ym Mrynrodyn yn 1996 am £15,500, 2. Gwaith llwybrau mynwentydd yn 2006 £65,000, a 3. Datblygu mynwent Newydd Bryn' rodyn yn 2014 a gostiodd £100,000.)

Gwariant ac Incwm 2023/24

Pennawd	Y Gyllideb Agoriadol	Symudiadau Net o Cronfeydd	Y Gyllideb Terfynol	Gwariant ac Incwm Terfynol	Gor neu (Tan) Wariant
Gweinyddiaeth	£30,480	£356	£30,836	£29,336	(£1,500)
Rhoddion	£7,080	£1,500	£8,580	£9,350	+£770
Cynnal Tiroedd ac Eiddo	£26,180	£2,120	£28,300	£22,601	(£5,699)
Benthyciadau	£11,420		£11,420	£11,428	+£8
Partneriaethu	£4,200		£4,200	£4,000	(£200)
Diffribilwyr	£720	£880	£1,600	£2,055	+£455
Eraill	£0	£234	£234	£0	(£234)
Cyfanswm Gwariant	£80,080	£5,090	£85,170	£78,770	(£6,400)
Incwm Ffioedd Claddu	(£4,250)		(£4,250)	(£2,813)	+£1,437
Incwm Eraill	(£950)		(£950)	(£1,833)	(£883)
Llogau Banc	(£260)		(£260)	(£765)	(£505)
Cyfanswm Incwm	(£5,460)		(£5,460)	(£5,411)	+£50
Gwariant Net	£74,620	£5,090	£79,710	£73,359	(£6,351)

Rhaglen Waith 2024/25

- ▶ Cefnogi Fforwm Werdd i adnabod lleoliadau i hybu a chynnal bioamrywiaeth yn unol â Deddf Amgylchedd (Cymru) 2016(mae'n ddyletswydd ar bob Cyngor Tref a Chymuned i gynnal a gwella bioamrywiaeth a hyrwyddo gwytnwch ecosystemau). Creu weirgodd a perllan yn Y Fron.
- ▶ Cynnal archwiliad o gerrig beddi mynwent Bryn'rodyn a Carmel.
- ▶ Symud tuag at cynnal cyfarfodydd hybrid a darlledu cyfarfodydd ar y cyfryngau cymdeithasol yn fyw
- ▶ Parhau i wella delwedd pentrefi trwy gydweithio gyda Chynghorwyr Sir a Thîm Tacluso Ardal Ni
- ▶ Parhau i gynnal asesiad o risgiau'r Cyngor gan ddefnyddio “Prawf lechyd ” Un Llais Cymru. Mabwysiadu Rheolau Sefydlog newydd a Rheolau Ariannol
- ▶ Trafod a chyd weithio gyda Chyngor Gwynedd ar bwriad Cyngor Gwynedd i godi ffi am barcio ar traeth Dinas Dinlle
- ▶ Cyd weithio gyda ein cymunedau i adnabod safleoedd addas ar gyfer gosod diffibriliwyr
- ▶ Cefnogi'r gymuned dros gyfnod Argyfwng Costau Byw
- ▶ Cyd weithio a chymryd rhan flaenllaw gyda Chyfoeth Naturiol Cymru i ddatblygu strategaeth llifogydd Dinas Dinlle
- ▶ Dosbarthu rhoddion ariannol i fudiadau gwirfoddol oddi fewn a thu hwnt i'r gymuned.
- ▶ Cefnogi trigolion Y Fron i ail-leoli'r cygodfa bws i wella mynediad i pobol sydd gyda ananledau.

Lwfansau Aelodau

Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol, dan ofynion Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 sydd yn nodi, yn flynyddol, taliadau gorfodol a dewisol i Gynghorau Cymuned.

Mae'r Panel Annibynnol Lwfansau Aelodau wedi ei wneud hi'n orfodol talu cyfraniad at gostau a threuliau aelodau Cynghorau Cymuned yng Ngrwpiau 1 i 5. Nid oes angen derbynebaw ar gyfer y taliadau hyn ac mae'r taliadau wedi derbyn eithriad arbennig gan HMRC.

Mae Cyngor Cymuned Llandwrog mewn Grŵp 4 (Etholaeth 1,000 i 4,999) sydd yn golygu y taliadau canlynol i'w aelodau -

*Taliad costau o £156 y flwyddyn - **gorfodol** ar gyfer pob aelod*

*Ad-daliad nwyddau traul o £52 y flwyddyn - **gorfodol** ar gyfer pob aelod*

*Lwfans presenoldeb: **Dewisol** hyd at uchafswm o £30 am pob cyfarfod. Mae Cyngor Llandwrog wedi penderfynu talu **£10 i pob aelod**.*

Gall aelodau wrthod derbyn y taliadau ond rhaid i hynny fod yn ysgrifenedig i'r Clerc

Nid yw'r Cyngor yn talu lwfansau (hyd at £500) i aelodau sydd yn cyflawni dyletswyddau Uwch fel Cadeiryddon neu Is-gadeiryddon y Cyngor Llawn neu Pwyllgorau / Gweithgorau

Lwfansau Aelodau 2023/24

Enw'r Cynghorydd	Lwfans Mandadol am gostau ychwanegol gweithio gartref (£156 i pob aelod)	Lwfans Mandadol penodol am nwyddau traul (£52 i pob aelod)	Lwfans Presenoldeb (£10 am pob cyfarfod mynychwyd)	Cyfanswm / Total
Cyng. Gwyn Owen Jones	£156.00	£52.00	£330.00	£538.00
Cyng. Eddie Willcox	£156.00	£52.00	£170.00	£378.00
Cyng. Alan Patterson <i>Nodyn 1</i>	0	0	0	0
Cyng. Alun Parrington <i>Nodyn 2</i>	£26.00	£8.67	£10.00	£44.67
Cyng. Bryn Williams <i>Nodyn 3</i>	0	0	0	0
Cyng. Kim Lamerick <i>Nodyn 4</i>	£91.00	£30.33	£90.00	£211.33
Cyng. Hywel J Owen	£156.00	£52.00	£200.00	£408.00
Cyng. Alun Wyn Jones	£156.00	£52.00	£290.00	£498.00
Cyng. David C Davies	£156.00	£52.00	£220.00	£428.00
Cyng. Heulwen Jones-Griffiths <i>Nodyn 5</i>	£130.00	£43.33	£40.00	£213.33
Cyng. Bethan Mair Williams	£156.00	£52.00	£50.00	£258.00
Cyng. Sion Hywyn Griffiths	£156.00	£52.00	£140.00	£348.00
Cyng. Clive Bayley	£156.00	£52.00	£120.00	£328.00
Cyng. Dyfed Williams	£156.00	£52.00	£40.00	£248.00
Cyng. Marnel Pritchard	£156.00	£52.00	£320.00	£528.00
Cyfanswm	£1,807.00	£602.33	£2,020.00	£4,429.33

Nodyn 1 – Cyng. Alan Patterson – penderfynodd peidio hawlio – ‘roedd cyfanswm o £408.00 yn ddyledus iddo

Nodyn 2 – Cyng. Alun Parrington – fe wnaeth ymddiswyddo ei sedd Mai 2023

Nodyn 3 – Cyng. Bryn Williams - penderfynodd peidio hawlio – ‘roedd cyfanswm o £258.00 yn ddyledus iddo

Nodyn 4 - Cyng. Kim Lamerick – aelod newydd ers Medi 2023

Nodyn 5- Cyng. Heulwen Jones Griffiths – fe wnaeth ymddiswyddo ei sedd yn Ionawr 2024

Yn unol ag Adran 151 Mesur Llywodraeth Leol 2011, rhaid i Gynghorau Cymuned gyhoeddi o fewn ardal ei hawdurdod y gydnabyddiaeth ariannol sydd wedi'i derbyn gan eu haelodau am y flwyddyn ariannol blaenorol. Mae'r wybodaeth yn cael ei hanfon at Banel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol erbyn 30^{ain} Medi bob blwyddyn.

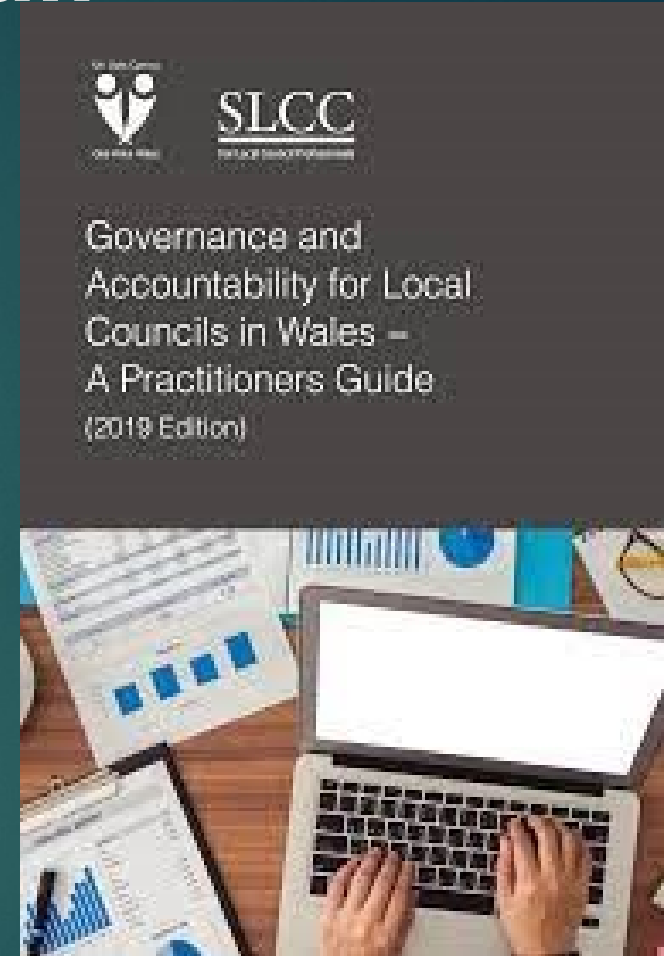
Cynllun Hyfforddi Aelodau a Staff

► Mae Adran 67 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn gosod dyletswydd statudol ar Gyngorau Tref a Chymuned i lunio a chyhoeddi cynllun sy'n nodi sut y mae'n bwriadu mynd i'r afael ag anghenion hyfforddi cynghorwyr a staff.

► Pwrpas y cynllun yw sicrhau bod y Cyngor ar y cyd yn meddu ar y wybodaeth a'r ymwybyddiaeth sydd eu hangen i weithredu'n effeithiol. Nid oes angen i bob cynghorydd a staff fod wedi derbyn yr un hyfforddiant a datblygu'r un arbenigedd.

► Mae gan y Cyngor 14 aelod - yn gymesgedd o aelodau profiadol ym maes Llywodraeth Leol a'r Sector Cyhoeddus, aelodau sydd yn rhedeg busnes, ac aelodau sydd yn arwain prosiectau mudiadau gwirfoddol y neu pentrefi. Mae gan yr aelodau hefyd arbenigedd mewn sawl maes sydd yn briodol i waith y Cyngor (er engraifft rheoliadau lechyd a Diogelwch a Rheoli Mynwentydd), ac aelodau newydd di-brofiad ym maes Llywodraeth Leol. Bydd asesiad o anghenion hyfforddi cynghorwyr yn cael ei gynnal yn ddiweddarach yn y flwyddyn ariannol pan fydd cynghorwyr newydd wedi cael mwy o amser i setlo i mewn ac wedi dod yn gwbl gyfarwydd â'u rolau a'u cyfrifoldebau. Bydd asesiad o anghenion hyfforddi yn rhan bwysig o arfarniadau staff ac aelodau. Er gwaethaf hyn, mae meysydd craidd i fynd i'r afael â hwy er mwyn sicrhau bod gan y Cyngor sgiliau a dealltwriaeth ddigonol. Y rhain yw:

- ● Anwytho sylfaenol i gynghorwyr;
 - ● Y Côt Ymddygiad ar gyfer aelodau awdurdodau lleol yng Nghymru;
 - ● Rheolaeth ariannol a llywodraethu.
- Yn 2023/24 fe wnaeth tri aelod o'r Cyngor fynychu wyth cwrs a drefnwyd gan Un Llais Cymru

Eich Cynrychiolwyr – Ward Y Fron

nifer seddau 2

- ▶ **Cynghorydd Gwyn Owen Jones** Bodwyn, Y Fron, LL54 7RB Rhif ffôn 01286 881138 neu 07903 333260. **Yn aelod ers Chwefror 1997** gk.emjones@btinternet.com
[Cadeirydd Pwyllgor Gweithredol](#)
- ▶ **Cynghorydd Edward John Willcox** Noddfa, Y Fron LL54 7BB Rhif ffôn 07919 914483 **Yn aelod ers Mai 2017** eddiwillcox@btinternet.com

Eich Cynrychiolwyr – Ward Carmel

nifer seddau 3

- ▶ **Cynghorydd Alan Patterson** Bryn Llifon, Carmel, LL54 7RW
Rhif ffôn 01286 881843 neu 07989 906704 **Yn aelod ers**
Hydref 1995 hengop@btinternet.com
- ▶ **Cynghorydd Bryn Williams** Dafarn Dywyrch, Llandwrog
Uchaf, LL54 7RA Rhif ffôn 01286 831378 neu 07583
517852. **Yn aelod ers Ebrill 1997**
brynwilliams@cyngorcymunedllandwrog.cymru
- ▶ **Cynghorydd. Kim Lamerick** Bryn Awel, Carmel LL54 7RY
Rhif ffôn 07789 746651 **Yn aelod ers Medi 2013**
kim.lamerick0501@btinternet.com
- ▶ Fe wnaeth **Cynghorydd Alun Parrington** ymddiswyddo yn Mai 2023

Eich Cynrychiolwyr – Ward Y Groeslon – nifer seddau 6

- ▶ **Cynghorydd Alun Wyn Jones** Hafan, Rhes Grugan, Y Groeslon LL54 7TD Rhif ffôn 01286 830911 **Yn aelod ers Ionawr 1986 –** alunwynjones@cyngorcymunedllandwrog.cymru **Is-gadeirydd Pwyllgor Mynwentydd ac Asedau**
- ▶ **Cynghorydd Hywel John Owen** Sycharth, Cae Sarn, Y Groeslon LL54 7TW Rhif ffôn 01286 830066 neu 07979 985149 **Yn aelod ers Medi 1983.** hywelsycharth@gmail.com **Is-gadeirydd Pwyllgor Cyllid**
- ▶ **Cynghorydd David C Davies** Bodarfryn, Dolydd, Y Groeslon LL54 7EF Rhif ffôn 07836 325195 **Yn aelod ers Mehefin 2017** davidcdavies@btinternet.com **Cadeirydd Pwyllgor Cyllid**

Eich Cynrychiolwyr – Ward Y Groeslon

- ▶ **Cynghorydd Bethan Mair Williams**, Arddol, Y Groeslon LL54 7EF
Rhif ffôn 07879 338023 Yn aelod ers Mai 2023
bethan.mair@tiscali.co.uk
- ▶ **Cynghorydd Sion Hywyn Griffiths** Parlwyn, 2 Rhes Grugan, Y Groeslon LL54 7TD Rhif ffôn Yn aelod ers Mai 2022
sion-griffiths@hotmail.co.uk Is-gadeirydd y Cyngor

Fe wnaeth **Cynghorydd Heulwen Jones Griffiths** ymddiswyddo yn Ionawr 2024.

Eich Cynrychiolwyr – Ward

Llandwrog/Dinas Dinlle nifer seddau **3**

- ▶ **Cynghorydd Clive Bayley** Ty Clen, 1 Gernant, Bethesda Bach LL54 5SJ Rhif ffôn 07967 794002 **Yn aelod ers Mehefin 2017** clivebayley@btinternet.com. **Cadeirydd Pwyllgor Mynwentydd ac Asedau**
- ▶ **Cynghorydd Dyfed Williams** Bwthyn Henryd. Llandwrog LL54 5TN Rhif ffôn 01286 831290 neu 07772 819189 **Yn aelod ers Mai 2012** dyfed.williams@btinternet.com
- ▶ **Cynghorydd Marnel Pritchard** Llain yr Eglwys, Llandwrog LL54 5TA Rhif ffôn 01286 830993 **Yn aelod ers Chwefror 2020** marnelp@btinternet.com. **Cadeirydd y Cyngor**

Cysylltu gyda eich Cyngor

Clerc y Cyngor (Swyddog Gweinyddol a'r Swyddog Ariannol Cyfrifol y Cyngor)

▶ **David Roberts, Bryn Meurig, Carmel , Caernarfon
Gwynedd LL54 7DS**

▶ Rhif Ffôn **01286 881920** neu **07796 024288**

▶ E-bost **rheolwr@cyngorcymunedllandwrog.cymru**

▶ Gwefan y Cyngor

www.cyngorcymunedllandwrog.cymru

▶ Oriau Busnes y Cyngor – cytundeb **rhan amser** sydd gan y Clerc ond gellir cysylltu gyda ef naill a i trwy e-bost, dros y ffôn, llythyru neu gartref unrhyw adeg. Cofiwch y gellir cysylltu gyda eich Cynghorwyr Cymuned ac hefyd eich Cynghorydd Sirol

Eich Cynghorwyr Sir

- ▶ Yn cynrychioli Ward Y Groeslon gan **Llio Elenid Owen** yn gwasanaethu trigolion Y Groeslon, Llandwrog a Dinas Dinlle
Ffôn 07887 956253
ebost cynghorydd.llioelenidowen@gwynedd.llyw.cymru

- ▶ Yn cynrychioli Ward Tryfan gan **Arwyn Herald Roberts** yn gwasanaethu trigolion Y Fron a Carmel
Ffôn 07831 448216
ebost cynghorydd.arwynherald@gwynedd.llyw.cymru

